

FRA sajtóközlemény
Bécs/Róma, 2014. november 10.

Alapvető jogok az EU határain: a FRA jelentései feltárják az előttünk álló kihívásokat

Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) két új jelentése arról számol be, milyen az emberi jogi helyzet az EU légi és szárazföldi határain, ahol a menedékkérők, valamint a kényszermunka, illetve szexuális kizsákmányolás és szervek kivétele céljából elkövetett emberkereskedelem áldozatai először lépnek az EU területére.

A jelentések öt repülőtéren és hat jelentős szárazföldi határátkelőhelyen folytatott kutatásokon alapulnak, és azt mutatják be, hogyan sérülhetnek az alapvető jogok az EU határain. A FRA korábbi, az EU déli, tengeri határain tapasztalható alapjogi helyzetről szóló jelentésével együtt ezek a tanulmányok az EU-ba belépőkkel szembeni bánásmódot mutatják be, és javaslatokat tesznek arra, miként lehetne javítani az érintettek emberi jogainak tiszteletben tartását.

„Az EU számára a határai jelentik az EU-n kívüli világgal való első érintkezési pontokat. Ezek azok a pontok, ahol az EU alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettsége kezdődik” – mondta Morten Kjaerum, az FRA igazgatója. „Az EU-nak bármely, a külső határok igazgatására szolgáló intézkedését az alapvető jogokkal összhangban kell meghoznia. Az, hogy az alapvető jogok bekerültek a schengeni határellenőrzési értékelésekbe, máris egy olyan lépés, amely a megfelelő irányba mutat. A határokon felmerülő biztonsági szempontok nem írhatják felül az alapvető jogokat, amelyek a korszerű és integrált határigazgatás alapját kell, hogy képezzék.”

A két új jelentés számos olyan kérdéssel foglalkozik, amely az EU-ba érkező, harmadik országbeli állampolgárok alapvető jogait érinti. A jelentésekben szereplő megállapítások fényében az FRA több javaslatot is tesz arra, hogyan lehetne javítani az EU határain az alapvető jogokra vonatkozó biztosítékokat; amely javaslatait az uniós és nemzeti döntéshozók, az EU határaival foglalkozó Frontex Ügynökség, illetve a határforgalom-ellenőrzési pontokon dolgozó tisztviselők figyelmébe ajánlja. Például:

- Bár a határőrök utasítást kapnak arra, hogy az általuk tanúsított bánásmód szakszerű és tiszteletteljes legyen, egyes utasok szerint nem segítőkészek, részvétlenek és ellenséges hangnemet ütnek meg velük szemben. Az EU tagállamainak ezért hatékony módon kell fellépniük **az utasokkal szembeni tiszteletlen magatartás súlyos formái ellen.**
- A repülőtérei határőrök kevesebb, mint fele nyilatkozott úgy, hogy a részletes határellenőrzésen áteső embereket az átvizsgálás okairól tájékoztatta. Több mint kétharmaduk azt is mondta, hogy azokat, akiktől megtagadják az EU-ba való beutazást, nem tájékoztatná a jogi segítségnyújtás lehetőségeiről. A határőröknek **idejében, megfelelő tájékoztatást** kell nyújtaniuk minden utas számára, ha részletes ellenőrzésnek vetik alá őket vagy megtagadják tőlük a beutazást. A tagállamoknak aktívabban elő kell mozdítaniuk a

- határőrök körében a nyelvtanulást is, és hatékony tolmácsolási mechanizmusokat kell kialakítaniuk a határátkelőhelyeken.
- A szárazföldi határátkelőhelyeken három határőrből kettő nyilatkozott úgy, hogy akkor sem indítana menekültügyi eljárást, ha az utas azt állítaná, hogy veszélybe kerülne az élete vagy a szabadsága, ha vissza kellene térnie az általa elhagyott országba. A repülőtereken dolgozó határőrök csupán 22%-a kapott írásban iránymutatást ahhoz, hogyan azonosítsa az emberkereskedelem potenciális áldozatait. A határőröket ezért **képzettebbé és érzékenyebbé** kell tenni annak érdekében, hogy felismerjék a menedékkérőket és az emberkereskedelem áldozataiként érkező migránsokat. A határigazgatási hatóságoknak megfelelő eljárásokat és képzést kell biztosítaniuk a gyermekekkel foglalkozó határőrök számára.
 - Az olyan migránsok számára biztosított létesítmények, akiktől megtagadták a beutazást, vagy akik okmányok nélkül érkeztek, gyakran elégtelenül felszereltek, noha előfordul, hogy akár több órán – sőt, egyes repülőtereken akár több napon – át tartják ott ezeket az embereket. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy azok a **létesítmények**, amelyekben azokat helyezik el, akiktől megtagadják az EU-ba való beutazást, **megfeleljenek az alapvető szükségleteknek**, többek között biztosítsanak számukra ételt és vizet.

Az FRA ma kezdődő, éves **Alapjogi Konferenciájának** idei témája az alapvető jogok és az EU-ba irányuló migráció kérdése. A határigazgatás témáján túl a konferencián olyan kérdések is terítékre kerülnek, mint a gyermekvédelem, a migránsok integrációja és a migránsokkal szemben egyes helyeken megjelenő, egyre nagyobb méreteket öltő rasszizmus. A résztvevők ezenkívül azt is megvitatják, milyen kihívásokat támaszt az EU külső határain tapasztalható nyomás a fogadó országokkal szemben, és milyen módokon lehet reagálni erre a helyzetre. A konferencia [programját](#) és a résztvevők névsorát a konferencia internetes oldalán lehet megtekinteni.

A teljes jelentések a következő oldalakról tölthetők le:

- [Alapvető jogok a repülőtereken: határforgalom-ellenőrzés az Európai Unió öt nemzetközi repülőterén](#)
- [Alapvető jogok a szárazföldi határátkelőhelyeken: az Európai Unió bizonyos határátkelőhelyein folytatott kutatások eredményei](#)

További kérdéseivel, kérjük, forduljon az FRA médiacsapathoz

E-mail: media@fra.europa.eu/Tel.: +43 1 580 30 642

Megjegyzések a szerkesztőknek:

- A repülőtéren határokról szóló jelentéshez a következő repülőtereken folyt terepmunka: Charles de Gaulle (Franciaország); Fiumicino (Olaszország), Frankfurt (Németország), Manchester (Egyesült Királyság) és Schiphol (Hollandia).
- A szárazföldi határátkelőhelyekről szóló jelentéshez a következő átkelőhelyeken folyt terepmunka: El Tarajal és Ceuta (Spanyolország/Marokkó); Kapitan Andreevo (Bulgária/Törökország); Kipi (Görögország/Törökország); Medyka (Lengyelország/Ukrajna); Röske (Magyarország/Szerbia); és Vyšné Nemecké (Szlovákia/Ukrajna).

- Az FRA további menekültüggyel, migrációval és határokkal kapcsolatos munkájáért és a vonatkozó publikációkért kérjük, látogasson el a [FRA weboldalára](#).